

מסורת הש"ס

(א) נדרים לב: (ב) צ"ב מ: נדרים לב: מת: (ג) ר"ה ו. קנין פ"א מ"א [חולין קלט. ערכין כה]. (ד) ונחמס ד: (ס) נדה מג: (ז) נדה לו. וסס אח"כ ולא מנענו אבל כ"כ אח"כ ולא מוזנו ונענו ועיין בקרבן אהרן: (י) ונדרים לב: (יג.) (ח) ונדרים כג: (ט) ודף ה: (י) וויקרא טו: (יג) ונזירע ממלתא דנשים פרשה ג, (ט) וד"ה לא אחרי ד"ה וה"ג הלא דין: (ט) גי רש"א להחיל דהתם מפיק (ט) ע"ש, (ז) וצ"ל דסיפא: (ס) ונצי' מוספות צ"ק כל: ד"ה זה ומוספות צ"ב מ: ד"ה רבינא: (ע) ונצי' מוספות חגיגה ט. ד"ה אח"כ ומוספות צ"ק ס: ד"ה מי קמתי: (פ) ונצי"ק וכתבתי כפזו מוספות מידון אחר ועי' מו"ק שבת ס: ד"ה אין: (פ) פ"א מנו,

תורה אור השלם

- ↑ וְסִמְךָ יָדוֹ עַל רֹאשׁ הַעֲלָה וְיִרְצָה לוֹ לְכַפֵּר עָלֶיהָ: ויקרא א ד
- ↑ וְעָשָׂה אֹהֶל וְהָבִין אֶת־חֹטֵאת הָאָהֳרָה וְהָאֹהֶל עֹלָה וּבָכָר עֲלִיזָה הַבֹּהֶן לַפָּנִי הַזֶּה: ויקרא טו טו
- ↑ וְכִי יִשְׁהָר הַזֶּה מִזֻּבֹּה וְקָפַר לוֹ שְׂבַע־תַּחֲתָיו לְשִׁקְרָתוֹ וְיִבְשֶׁם בְּגָדָיו וְיָרֵץ בְּשָׂרוֹ בְּמִיַּם חַיִּים וְיָשָׁרָה: ויקרא טו יג

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה דייקת וכו' וקבאל הוא לומר כן. צ"ב צריך לומר על זה דה"מ למיפקר כללים שאין עושין כזה אולי לא לא קפדי וכ"כ התוס' בפרק חזקת הכמים: (ב) ד"ה אין בין וכו' דבדיון דלמחר כ"י עלי חובה וי"ל:

רבינו חננאל

[מתנ'] אין בין המודר הנאה מחבירו למודר הימנו מאכל, אלא דריסת הרגל ובלים שאין עושין בהן אוכל נפש. כגון בבידא וביצוא בהן, דלמודר דהנהי אסור. ואקלמטא ל"י אליעזר דתנא אפי' ריתור אסור במודר התנא, פי' אפי' דברים שדרך בני אדם ליותר עליהן כגון דריסת הרגלים בחצוצר שאם יכנס אדם ויהלך בה אין מקפידין עליו וביצוא בזה, אפי' כגון זה אסור. אבל למודר ממנו מאכל, דריסת הרגל וכלים שאין עושין בהן אוכל נפש כגון קערה ותחמוץ וכן כיצוא בהן. מותר. הא כלים שעושין בהן אוכל נפש, כגון נפה וכברה וחיטים ותנור וביצוא בהן, זה שוין, שיהיו אסורין. **[מתנ']** אין בין נדרים ונדבות כ"י. וא לכליתאחר כדכתיב כי תדר נדר לה' (וגו') [ואלהיך לא תאחר לשלמו]. זה וזה שוין, כלומר אם יאחר בין הנדר ובין הנדבה, עובר הנדר בל תאחר. תנן התם איו הונא] נדר האומר עלי עולה, איו היא נדבה האומר הרי זו נדבה. ומה ביניהן, נדרים מתו או נגנבו חייבין באחריות שני' ונדבה לו לכפר עליו, דייקנין מעליו את שעליו, כלומר אם אמר עלי חייב באחריות. דכיון דאמר עלי כמאן דרמי אכתפיה דמי, שחייב למוסרו למי שחייב לו. אבל הנדבה אין חייב באחריותה. **[מתנ']** אין בין זב הוראה שתי ראיות לרואה שלש וגו'. הא לענינין משכב ומושב וספירת שבעה טהורין, זה וזה שוין. דהניא או החתים בשור מוזוב, דייקנין מדכתיב מוזובו שמענין מינה אף מקצת זובו מטמא משכב ומושב, להביא את שראה שתי ראיות שיטמא משכב ומושב. כל הטעון משכב ומושב טעון ספירת שבעה, כדתינא מוזוב וספר, מקצת זובו נמי טעון ספירת שבעה להביא את שראה שתי ראיות שטעון ספירת שבעה. מנתתיך מני ר' סימאי היא, דתני ר' סימאי מנה הכתוב שתיים וקרא טמא שלש וקרא טמא, הא כיצד שתיים לטומאה

בתנ'י **אין בין המודר הנאה.** מודר הנאה חמור ממודר מאכל: **דריסם הרגל.** שהמודר הנאה אסור ליכנס לציטו והמודר מאכל מותר: **וכלים שאין עושין בהן אוכל נפש.** מותר להשחיל למודר מאכל. ודוקא בנמוס שאין משכירין כיוצא בהן אבל בנמוס מששכירין כיוצא בהן תנן בזהד"א

דאסור דכל הנאה שאם לא ההנהו זה
היה מחסר זה פרוטה הנאת מאכל היא שהרי ראויה אותה פרוטה לקנות זה מאכל: **גב' הא לענין כלים שעושין בהן אוכל נפש.** אסור אף במודר מאכל ואפי' בנמוס שאין משכירים: **הא לא קפדי אינשי.** ואמאי אסור במודר הנאה: **ויסור.** דבר שהיה מוותר לכל אדם ואינו מקפיד עליו: **בתנ'י** **נדר ונדבה מפרש בגמרא** נדר האומר הרי עלי עולה ולאחר זמן הפרישה חייב בקבלה נדבה האומר הרי זו עולה ומה בין נדרים לנדבות נדרים מתו או נגנבו או אבדו חייב באחריותן נדבות מתו או נגנבו או אבדו אינו חייב באחריותן מנהני מילי דתנו רבנן ^(א) ויגרצה לו לכפר עליו ר' שמעון אומר את שעליו חייב באחריותו ואת שאינו עליו אינו חייב באחריותו מאי משמע א"ר יצחק בר אבדימי כיון דאמר עלי כמאן דמעין אכתפיה דמי: **בתנ'י** **ידין בין זב הוראה שתי ראיות לרואה שלש אלא קרבן: גב' הא לענין משכב ומושב וספירת שבעה זה וזה שוין** מנהני מילי דתנו רבנן רבי סימאי אומר ^(א) מנה הכתוב שתיים וקראו טמא שלש וקראו טמא הא כיצד שתיים לטומאה ושלש לקרבן ואומר שתיים לטומאה ולא לקרבן שלש לקרבן ולא לטומאה אמרת עד שלא ראה שלש ראה שתיים ואומר שתיים לקרבן ולא לטומאה שלש אף לטומאה לא ס"ד דתניא ^(א) וכפר עליו הכהן לפני ה' מוזובו מקצת זבין מביאין קרבן ומקצת זבין אין מביאין קרבן הא כיצד ראה שלש מביא שתיים אינו מביא או אינו אלא ראה ב' מביא ראה שלש אינו מביא אמרת עד שלא ראה שלש ראה שתיים ואיצטרך דרבי סימאי ואיצטרך כי קושיין קמשמע לן מוזובו ואי מוזובו לא ידענא כמה ראיות קמשמע על דרבי סימאי והשתא דאמרת מוזובו לדרשא ^(א) וכי יטהר הזב מוזוב מאי דרשת ביה ההוא מיבעי ליה לכדתניא וכי יטהר הזב לכשיפסוק מוזובו [מוזובו] ולא ^(א) מוזובו ונגעו מוזובו וספר ^(א) לימוד על זב בעל שתי ראיות שטעון ספירת שבעה והלא דין הוא אם מטמא משכב ומושב לא יהא טעון ספירת שבעה שומרת

ידענא כמה ראיוס. האי מקצת דמשמע מהאי קרא לא ידעינן מאי היא או שלש וארבע או שמים ושלש: **לכשיפסוק מוזוב.** אין צריך ליעזוב קודם ספירה אלא משפסוק ימנה: הכי גרסנין בתורת הכהנים ^(א) **מוזוב ולא מוזוב ומנגעו.** שאם היה זב ומזורע ופסק מוזוב ולא מתפרא עדיין מנגעו וספר אין אומרים לו אין ספירה זו נקיות עד שיטהר אף מנגעו אלא מונה והולך מיד ועולה לו לספירת זוב ולכשיתפרא מנרעמו יעזוב מיד טבילה ראשונה של מזורע והיא עולה לו לטבילת נגעו חוזו ונטהר מלגמא משכב ומושב ולגמא כלי חרס בהיקט כדין זב. ואף על פי שצריך לספירת שבעה לנרעמו לענין אכילת קדשים וטבילה שניה כדכתיב במזורע (ויקרא יד) ורחץ במים וטהר ואחר יצא אל המנחה וישז מחוך לזהלו שזעת ימיס והיה ציוס השזיעי יגלח את כל שערו וגו' ורחץ [את] בשרו במים וגו' אהני טבילה קמייתא לטהרו מלגמא משכב ומושב וכלי חרס דהיקט: **מוזוב וספר.** להכי סמך ספירה אלא זבו ללמדך שאף בשזיל מקצת זב טעון ספירה. לימד על זב בעל שתי ראיות: ^(א) **לא יאה טעון ספירת שבעה.** בתמיה. אחר שאמרת שמים כו': וה"ג הלא דין הוא אם **טמא משכב ומושב.** בשמי ראיות לכל חומר טומאת זב מהיכן ימנעט מספירה:

מגילה נקראת פרק ראשון מגילה

אִלָּא דריסת הרגל ובאים שאין עושין בהן אוכל נפש.דמודר הנאה אסור בהן ומודר מאכל מותר בנמוס שאין משכירין אבל בנמוס מששכירין בפרוטה אסור אפי' במודר מאכל דלוחה פרוטה ראויה לקנות ממנה מאכל אבל כלים שעושין בהן אוכל נפש אסור אפילו בפחות משהו פרוטה

כיון דהוי אוכל נפש:

דריסת הרגל הא לא קפדי אינשי. קשה דהא בחזקת הצמים (צ"ב דף דף יז): קאמר בגמרא אלו דברים שאין להם חזקה ואלו דברים שיש להם חזקה וכו' מעמיד בהמה בחדר אין להם חזקה ומוקי לה התם בשותפין דצהעמדה כדי לא קפדי ופרץ והתנן השותפין שנדרו הנאה זה מזה אסורין ליכנס בחדר ומשני לה התם מיהו שמעינן לה מינה דלדריסת הרגל קפדי ולא קשה ^(א) מההיא דהתם פרק במדא דביצה (דף לט): דמשני התם דלעולם לא קפדי ומני ר' אליעזר היא דלמא התם מיירי בשותפין אבל שאר אינשי ודאי קפדי אבל הכא קשיא דמיירי בבתם בני אדם ואפי' הכי קאמר דלא קפדי ומיזך ר"ת דהכא מיירי בצקעה דלא קפדי זה שום אדם וסבירא הוא לומר כן ^(א) דומיא ^(א) (דרישא) דכלים שאין עושין בהן אוכל נפש דמיירי שאין משכירין כיוצא בהן דמוקמינן לה בנדרים (דף לב): כרבי אליעזר ^(א) :

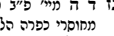
אין בין נדר לנדבה. קשיא אמאי לא תני שנדבה בזה מן המעשר דכתיב (נדבים טז) וזבחת שלמים גזי מעשר ונדר אינו צא אלא מן החולין וכיון דלמחר הכי עלי הוי ^(ב) (נדר ט) וי"ל דמן הדין לא תנא ליה משום דאיירי בקרבן שהופרש כבר ואשמעינן דאין חילוק בעבודתן אבל בקרבן שלא הופרש פשיטא ליה שם הרבה חילוקים אי נמי דתנא ושייר ונהי דאין בין קאמר דמשמע דהוי דוקא כדלמחר במרובה ^(ב) צ"ק דף סב: (וסס) מ"מ לא קשיא דבמסכת תענית (דף יג: וסס) אשכחן אין בין דשייר דקאמר אין בין שלש אמצעיות וכי תימא תנא ושייר והא אין בין קתני ופרץ ומסבירא אין בין דווקא ולא שייך מיצה ומשני אי משום מיצה ולא שירא הוא מכל מקום משמע דאי הוה משייר ליה לא הוה קשיא ליה כלל אף על גב דקתני אין בין ^(א) : י"ש ספרים דגרסי

ומה מצורע שאין מטמא משכב ומוישוב. וזמורת כהנים תני שמטמא משכב ומושב ומיזך רש"י בפסחים (דף סז: ד"ה זב) דהיינו לא לטמא אדם וכלים ^(א) כגון זב: עד

הוא זכור או החתים בשור מוזובן וגו'. א"מר אם בשתיים טמא בשלש לא כל שכן, למה כתב עוד שלש, ללמד כי בשתי ראיות טמא הוא ופטור מן הקרבן בשלש ראיות חייב אף בקרבן, ואשקינן ואימא שתיים לקרבן ולא לטומאה, כלומר בשתי ראיות חייב קרבן אפי"ש שאינו טמא, ראה שלישיית חייב בטומאה ובקרבן. ופרקינן לא, דהניא וכפר עליו הכהן לפני ה' מוזוב, מקצת זבים מביאין קרבן ומקצת אין מביאין קרבן, והא תאמר כי בעל שתי ראיות מביא קרבן אין לך זב שאינו מביא קרבן, שאינו רואה אלא שלש, אלא שכבר הקדים רואה שתיים וכבר נחתוים בשתיים. מוכן ולהבא אפי' ראה כמה אין חייב אלא קרבן אחד, כו'. ואיצטרך דר' סימאי, לבדו כי בשתי ראיות נקרא טמא, ואיצטרך מוזוב, לחדות הקושיא שהקשו ע' ר' סימאי דאי לאו מוזובו הוה אמינא שתיים לקרבן שלש לקרבן ולטומאה כו' ופשוטה היא.

עין משפט ונר מצוה

נדר א מיי פ"ו מהלכות נדרים הלכה ג סמג לארין רמב טו"ש"ע י"ד סימן כהכ סעיף א:
גה ב מיי פ"יד מהל' מנשה הקרנות הל' גו א סמג עשין קפה:
גו ג מיי שם הלכה ד ופ"ח מהל' נדרים הלכה ב:
גו ד ה מיי פ"ב מהל' מוסריי כפרה הלכה ו ופ"ו מהלכות אסורי ביאה הלכה ז ט ופ"ח מהלכות מוטמאי משכב ומושב הלכה ב: סמג עשין כה:

מוסף רש"י

אין בין המודר הנאה מחבירו. שחבירו הדירו שלג יסנה ממנו בשום ענין למודר ממנו מאכל. שגלה הדירו אלא הנחת מאכל. אלא דריסת הרגל. לפגור בחליו ולקלף דרכו, ובלים שאין עושין בהן אוכל נפש. ולהשתמש בכלים של מדיר שאין עושים בהם מאכל, דמודר המודר אסור בדריסת הרגל, דהיינו הנאה שמקלף דרכו ולהשתמש בכליו, אבל מודר ממנו מאכל מותר בשותפין לפי שלא הדיר ממנו אלא מאכל (נדבים כז:). ויתור אסור במודר הנאה. כגון בעה"צ שמודר הנאה מחטויו ושלח לו בעה"צ פרוטה לחטוי לקנות ממנו מזה אחרים בפרוטה והספיק לו מחטו אחת ימירה או שמיס, אסור בעה"צ בחליו וימור שהספיק לו מחטו, דלמנהה הוא ואפי"ש ששאר לוקחים ממי הספיק כמו, קו ומיהו רבנן שרי דר"מ בשביל המקדף הספיק לה על הששנן הקלוב לפרוטה שאלו לא היה לוקח ממנו בדמיוס לא היה עתל לו מחטו לנעטר"צ כלס (דשבטים ב"ב כז: וז) וליפא דר"א אסור היסור של מדידת פיוסו, הכי נמי אף על גב דדריסת הרגל לא היא הנאה הנזורה אסור (נדבים כז:). איהוה נדר האומר הרי עלי עולה. ואחר כן הפריס בנמה ואמר הכי זו לגרי, אם מתה חייב באחריותה, הואיל ומעיקרא ארכבה אכמפיה (וחולין קטט). את שעליו. כגון דלך, דלמך הרי עלי עולה, חייב באחריותו. אם הפריס בנמה לגדו אמו מתה או נעברה, דהכי משמע אוחו ועד שיקריעו לא נגלה ולא נפטר, את שאינו עליו. כגון דלמך הרי זו עולה (נדהים ט:).

רבינו חננאל (המשך)

שלש אף לקרבן. פירוש מנה הכתוב שתי פעמים דיבות, זוב וזוב, וקרא טמא, שני' איש איש כי יהיה זב מבשרו וזוב טמא הוא, עוד חזר הכתוב אחר ומנה שלש, בזובו אחת וזובו שתיים מוזוב הרי שלש, שני וזאת תהיה טומאתו בזובו ורץ בשור